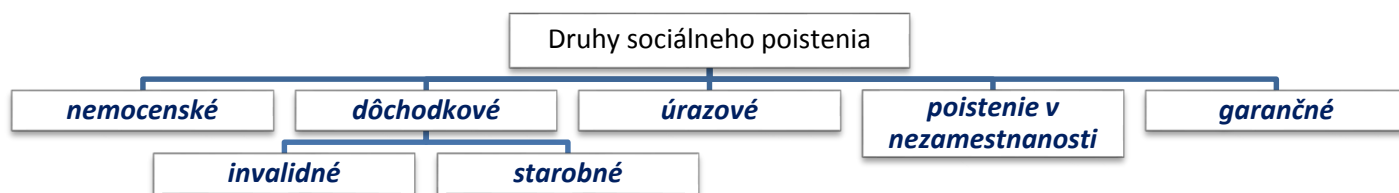

PL 5 – Sociálne a zdravotné poistenie

1. Sociálne poistenie – je zamerané na sociálne riziká a realizuje sa prostredníctvom Sociálnej poisťovne.

2. Doplňte:

nemocenské

poistenie - je poistenie pre prípad dočasnej pracovnej neschopnosti (dlhšej ako 10 dní), tehotenstva a materstva.

starobné dôchodkové

poistenie - je poistenie na zabezpečenie príjmu napríklad v starobe, v prípade úmrtia manžela/manželky a i.

invalidné dôchodkové

poistenie - je poistenie na zabezpečenie príjmu napríklad v prípade invalidity.

úrazové

poistenie - je poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu a choroby z povolania.

poistenie v nezamestnanosti

poistenie - je poistenie na zabezpečenie príjmu v dôsledku nezamestnanosti.

garančné

poistenie - je poistenie na uspokojenie nárokov zamestnancov (napr. mzdy) v prípade, že sa zamestnávateľ stane platobne neschopným (bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu).

rezervný fond solidarity

slúži ako rezerva v prípade nedostatku finančných prostriedkov v základných fondoch.

3. Doplňte:

4. Vznik a zánik sociálneho poistenia súvisí so vznikom a zánikom určitej skutočnosti, napr.

- ak SZČO (PO) prijme do pracovného pomeru aspoň 1 zamestnanca musí sa vopred zaregistrovať do Registra zamestnávateľov, použije tlačivo: Registračný list zamestnávateľa
- prijatie pracovníka Martina Poldenného do pracovného pomeru → zamestnávateľ oznámi SP vznik poistného vzťahu vopred, najneskôr deň predtým, ako zamestnanec nastúpi do práce. Použije tlačivo: Registračný list fyzickej osoby
- zamestnávateľ je povinný za seba i svojho zamestnanca mesačne odvádzať poistné. Poistné za predchádzajúci mesiac je potrebné uhradiť najneskôr v deň, ktorý je určený na výplatu príjmov. Takisto je povinný doručiť do SP Mesačný výkaz poistného a príspevkov najneskôr v deň, ktorý je určený na výplatu príjmov. Súčasťou výkazu je príloha
- poistné na sociálne poistenie sa platí z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období (mesiac za ktorý sa platí poistné), pri použití poistnej sadzby, ktorú stanovuje zákon.
- prepustenie pracovníka Martina Poldenného: → zamestnávateľ oznámi zánik poistného vzťahu do SP do 8 dní. Na odhlásenie použije tlačivo: Registračný list fyzickej osoby

- Petra Polná si založila živnosť k 1. 3. 2018 – **MUSÍ** – NEMUSÍ sa poistiť v Sociálnej poisťovni, ku dňu vzniku živnosti. Môže tak urobiť **dobrovoľne**.
- Po podaní daňového priznania za predošlý rok (do 30. 3.) vyhodnotí Sociálna poisťovňa, či vznikla Petre Poľnej povinnosť platiť odvody do SP (suma všetkých príjmov bola aspoň 12-násobok minimálnej mzdy platnej k 1. 1. 2019 **480 €** mesačne, teda **5 760 €** ročne.) Ak áno, začína platiť odvody od **1. 7.** Ak by podala Petra daňové priznanie v predĺženej lehote do 30. 6., bude platiť odvody od **1. 10.** Poistné splatné do **8** dňa po uplynutí príslušného kalendárneho mesiaca (teda 8. 7., prípadne 8. 10.).
- Nezamestnaný Pavol Norák sa **MUSÍ** – NEMUSÍ poistiť. Môže tak urobiť **dobrovoľne**.

5. Dávky sociálneho poistenia

nemocenské	<i>nemocenské, ošetrovné, materské, ...</i>
starobné	<i>starobný, predčasný, vdovský, vdovecký, sirotský</i>
invalidné	<i>invalidný</i>
poistenie v nezamestnanosti	<i>podporné obdobie je 6 mesiacov, vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu, ak nezamestnaný odrobil minimálne 2 roky v posledných 4 rokoch</i>
úrazové	<i>úrazová renta, úrazový príplatok, jednorázové odškodnenie</i>
garančné	<i>dávky v prípade, že zamestnávateľ nevyplatil zamestnancovi mzdu v dôsledku platobnej neschopnosti</i>

6. Dôchodkový systém v SR sa skladá z 3 pilierov:

- 1. pilier - **dôchodkové** poistenie (= **priebežný**), je to **povinný** pilier, zabezpečuje ho **SOCIÁLNA POISTOVNA**
 charakteristika **v 1. pilieri sú zapojení všetci zamestnanci aj zamestnávatelia**
peniaze, ktoré vybrala Sociálna poisťovňa slúžia na vyplácanie dôchodkov súčasným dôchodcom
 - **peniaze (odvody), ktoré platí zamestnanec mu nepatria**
- 2. pilier - **starobné dôchodkové** sporenie (**kapitalizačný, sporivý**) pilier, zabezpečujú ho
DÔCHODKOVÉ SPRÁVCOVSKÉ SPOLOČNOSTI
 charakteristika **časť odvodov pošle sociálna poisťovňa do 2. piliera, kde sa zhromažďujú na osobnom účte sporiteľa**
 18 % → **4,75 %*** po **0,25 %**, až 6 % v roku 2024
 → **12,25*** % do SP *** 2019**
 na výber má 3 fondy: **rastový, vyvážený, konzervatívny** podľa miery rizika a výnosnosti
 + **účastník si sporí aj na svoj dôchodok, prostriedky sa môžu lepšie zhodnotiť**
 + **peniaze sa dajú dediť**
 - **poplatok za vedenie účtu a správu dôchodkového fondu**
- 3. pilier - **Doplňkové dôchodkové sporenie** (= **dobrovoľné**), zabezpečujú ho
DOPLNKOVÉ DOCHODKOVÉ SPOLOČNOSTI
 charakteristika **na sporenie prispieva zamestnávateľ**

+ vstup je dobrovoľný (s výnimkou)

7. Zdravotné poistenie je poistenie, na základe ktorého sa poskytuje zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s jej poskytovaním.
8. Zdravotné poistenie v SR môže byť: verejné (zo zákona) a individuálne (komerčné), na základe zmluvy)
9. Z verejného zdravotného poistenia sa hradia, napr. zdravotná starostlivosť – ošetrovanie, lieky, kúpele, preventívna zdravotná starostlivosť, očkovanie
10. Subjekty zdravotného poistenia: zamestnanec, zamestnávateľ, samostatne zárobkovo činná osoba, štát, iné (dobrovoľne nezamestnaný).
11. Vznik a zánik ZP:
 - osoby s trvalým pobytom v SR – vzniká: narodením občana v SR
– zaniká: smrťou alebo ukončením trvalého pobytu
 - osoby bez trvalého pobytu v SR– vzniká: napr. zahraničná osoba začne podnikáť, pracovať alebo študovať
– zaniká: napr. zahraničná osoba prestane podnikáť, pracovať alebo študovať
12. Vznik a zánik poistného vzťahu je potrebné oznámiť ZP do 8 kalendárnych dní. Použije tlačivo: Oznámenie o vzniku, zmene a zániku platiteľa poistného.
13. Preddavok SZČO a samoplatiteľa je splatný do ôsmeho dňa po uplynutí príslušného kalendárneho mesiaca, výkaz SZČO nepodáva
14. Preddavok za zamestnancov je splatný v deň, ktorý je určený na výplatu príjmov zamestnancov za príslušný kalendárny mesiac. Výkaz preddavkov na poistné na verejné zdravotné poistenie zamestnávateľa je potrebné podať do 3 dní od dátumu určeného na výplatu miezd.
15. Poistné na zdravotné poistenie sa platí z hrubého príjmu dosiahnutého v rozhodujúcom období (mesiac, za ktorý sa platí poistné), pri použití poistnej sadzby, ktorú stanovuje zákon.
16. Zmenu treba v zdravotnej poisťovni nahlásiť do 8 dní od jej vzniku.

Viac k SP a ZP na: <https://www.podnikajte.sk/socialne-a-zdravotne-odvody/odvody-szco-zivnostnikov-1-7-2019>